

EESTI ESTEETIKA

Vaid harvad meist oskavad seostada Eestit hifi-kõlaritega. Ent võib-olla on selleks siiski põhjust...

Firma Audes, asukohaga Eestis, asutati 1959. aastal. Tegevuse algusaegadel tarnis firma transformaatoreid ja kaableid nõukogude kaitsejõududele. Alates 1984. a. on Audes valmistanud valjuhääldeid ja akustilisi süsteeme, aga viimased seitse aastat ka nende korpusi. Tänapäevaks kujutab firma endast 100 000 ruutmeetri suurust tehast, mis asub kuues hoones ja kus töötab u. 70 inimest.

Eelmisel toimetuse koosolekul märkis üks meie kolleegidest-autoritest väga õigesti, et hi-fi aparate testides ei koge ta tihti loodetud elamust. Lihtsalt ühest hea kõlaga tehnikariistast on vähe, see peaks ka kaunistama meie kodu ning sundima kuulajat pühendumata muusika kuulamisele. Eesti Audese kõlar Studio mkII (6000 DKK paar) täidab täielikult ka need meie usina testimismeeskonna ootused.

Juba lahtipakkimisel paneme oma kotkapilguga tähele, et suurt tähelepanu on pööratud disainile. Näiteks on 62 cm kõrgused kõlari alused (lisavarustus, u. 1600 DKK paar) samast ilusast tumepunasest puidust nagu kõlaridki, andes samal ajal stabiilsuse. Kui seda soovitakse veelgi parendada, võib statiivid täita näiteks kuiva liiva või tinahaavlitiga. Kaasas on naaskelteravad tikk-kruvid aluse jalgadesse kruvimiseks ning samuti on tikk-kruvid monteeritud plaati, mis hoiab kõlarit alusel paigal. Neid saab hõlpsalt korrigeerida tavalise kruvikeerajaga.

Kõlari korpus on valmistatud 21-mm MDF plaadist, seda on seestpoolt tugevdatud ning akustiliselt summutatud. Lisaks sellele on Audes Studio MK II külge monteeritud kaks puitspooniga "tiiba", kumbki ühele poole. Need ulatuvad pisut üle korpuse enda tagakülje. Korpuse mõõtmed on ca 35x27x35 cm, alusele monteerituna on kogukõrgus u. 98 cm.

Esipaneeli pisut kumerat katet on hõlbus ära võtta. Audes Studio tagaküljel leiame hea kvaliteediga terminaalid, millel on bi-wiring võimalus.

Juurde võib osta kõlari aluse, mis sobib hästi kõlari disainiga ja hoiab seda stabiilselt sobival kõrgusel.

ELEMENDID OMATOODANG

Elementideks on üks omavalmistatud 6,5" ventileeritud magnetiga bassi/kesksagedusvaljuhääldi ja üks 1" Norra Seas kõrgsagedusvaljuhääldi (27 TFFC). Kuna kõrgsagedusvaljuhääldi ei asu esipaneelil sümmeetriliselt, on tähtis paigutada kõlarid täpselt nii, nagu kaasasolevas juhendis kirjeldatud, et parem ja vasak kõlar satuks "õigele" poole.

Lisaks bassi/kesksagedusvaljuhääldile on ka jaotusfilter omatoodang. Selles kasutatakse Saksa tarnija F&T polüpropüleenkondensaatoreid, sisekaabliteks on Vampire'i OFC-kaablid. Jaotussagedus on 2,2 kHz.

Faasipööraja ava asub esiküljel, mis tähendab, et enamikel juhtudel võib Audest ruumis paigutada tagaseinale lähemale kui teisi sarnaseid kõlareid, mille faasipööraja ava on korpuse tagaküljel. Kasutusjuhendis soovib Audes minimaalseks kauguseks tagaseinast 30 cm, millega me ka üldjoontes nõustume.

Just väike kaugus tagaseinast võib teatud juhtudel muuta hajusa kõlapildi "tõelisemaks", kuna sellise paigutuse juures jõuab tahapoole suunatud heli varem kohale kui siis, kui see peaks kõigepealt läbima pikema tee tagaseinani ja seejärel jõudma kuulaja kuulajani. Seepärast tasub enamikel juhtudel katsetada just sellist paigutusviisi.

Pisut kummastav on, et kõrgsagedusvaljuhääldid on monteeritud kõlaris kõige alla ja seepärast ei jõua selle heli kuulajani täpselt kõrvade kõrgusel. Ent eesti tehnikud on esipaneeli pisut pööranud, millega kõrgsagedusvaljuhääldid on kraad või kaks ülespoole suunatud (seda ei tohi segamini ajada "kõrgete sageduste tõstmisega"). Audes annab ka teada, et selline paigutus ei ole juhuslik, vaid pingeliste kuulamissessioonide tulemusena valitud.

Kindlasti on parem esipaneeli kate ära võtta. Sellela suureneb kõlari poolt edastatava heli ruumilisus ja nüansid tulevad paremini esile. Ka näeb Audes Studio nii palju elegantsem välja.

KÜPS HELI

Tahame veel kord rõhutada ilusat disaini, mis ei jäta selles hinnaklassis palju rohkem soovida. Ent seetõttu ootame ka kõrget helikvaliteeti.

Audes Studio MkII "mängustiil" on üllatavalt küps, sisaldades tavaliselt palju kallima aparatuuriga seostatavaid meeldivaid nüansse. Ja nagu iseloomulik kaheribalistele kõlaritele, on siire bass/kesksageduselemendilt kõrgsagedustele tunduvalt probleemivabam kui kolmeribalistel süsteemidel.

Vaid kesksagedustel võib aimata väikest resonantsi faasipöörast, ent seda võib kindlalt lugeda tühiasjaks. Ja loomulikult ei suuda väike monitor edasi anda väga sügavaid bassipurskeid, ent see on küllaldaselt kiire ja täpne, ja isegi keerulise bassikujundi meloodiakäike on hõlbus jälgida ja need kõlavad ruumis väga selgelt.

Selles konstruktsioonis on firma Seas kõrgsagedusvaljuhääldi tõesti oma õigel kohal. Taasesitus kõrgetel sagedustel on pisut rõhutatud, jättes väga musikaalse ja loomuliku mulje, tänu millele näiteks klassika kuulamisel tajutakse õhulisust meeldivana ja kiledus puudub täielikult.

SINGLE-WIRING

Kui kuulaja on kõlaritele liiga lähedal (alla 2 m), võivad kergelt tõstetud kõrged sagedused muutuda pisut pealetükkivaks komprimeeritud rokipalade nagu D:A:D või Joseph Arthuri "Daddy's on Prozac" (Reference CD nr. 30, helirada 1) puhul. Teisest küljest, järgmise heliraja lööksoolo (percussion) 4:19 juures Northern Voices palas "Base" (Reference CD nr. 30, helirada 2) ilmneb Audese kiirete elementide eelis täielikult ja Waaberi (helirada 4) vahetuettekande atmosfäär kandub ruumi ilusti üle.

BI-WIRING

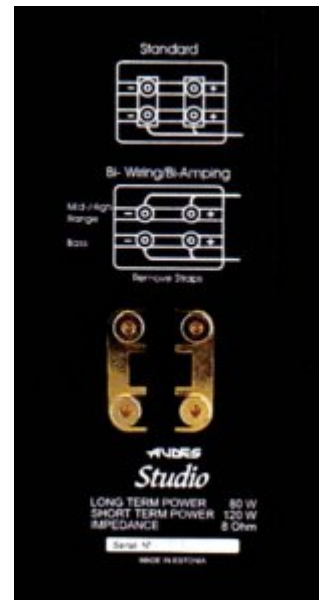
Helipilt avardub oluliselt bi-wiringi juures, heli saabumise suuna taju avaneb kõikidel tasanditel ja vastavalt sellele suureneb ka õhulisus.

Bass muutub selgemaks ja suureneb näiteks juba nimetatud rokiheliiraja dünaamika - ent tuleb meeles pidada, et meil ei ole tegemist ju mingi väga moodsa valjusti mängimiseks mõeldud rokikõlariga. Ka

"Base" lööksolo antakse ruumiliselt õigemini edasi. Kõlavärvingud säravad paremini ja muusika kõlab ehetamalt, n-ö musikaalsemalt.

Mõned kõlarid ei muutu bi-wiringi kasutamisel üldse paremaks. Audes Studio Mk2 kõlaritega on lugu vastupidine. Selle juures tuleb seda kasutada, muidu oleks tegemist lausa ressursi raiskamisega. Olulise tähtsusega on kaabli valik, ent ka keskpäraste kaablite kasutamisel on bi-wiringu puhul erinevus suur ja eelis ilmne. Kuulaja saab palju suurema elamuse.

Kuna kõrged sagedused on tõstetud, soovitame ülal mitte kasutada hõbekaableid nagu Norra Renaissance Audio. Bassis on nad suureks kasuks, ent kõrgetel sagedustel ilmneb nende teravam külg. Sellisest kaablitega seotud nähtusest näiteks Renaissance ja muude sarnaste kaablite puhul on meie ajakirjas varem ka kirjutanud muuhulgas B&W-d hästi tundvad autorid.

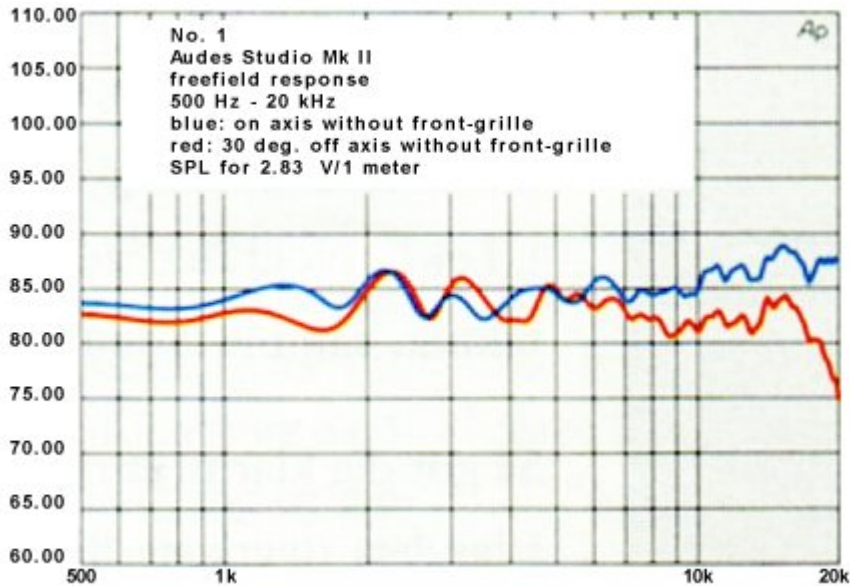
Audes Studio on selline kõlar, mille helile bi-wiring tuleb kasuks. Ent kaableid tuleb ilmtingimata hoolikalt valida.

Kuulasime laia valikut oma referenceplaatidest ja oma märkmetest ei leiagi ma midagi lausa negatiivset. On vaid kiitvaid sõnu ja peab ütlema, et kõlar lausa sunnib üha edasi ja edasi kuulama, kuni varaste hommikutundideni.

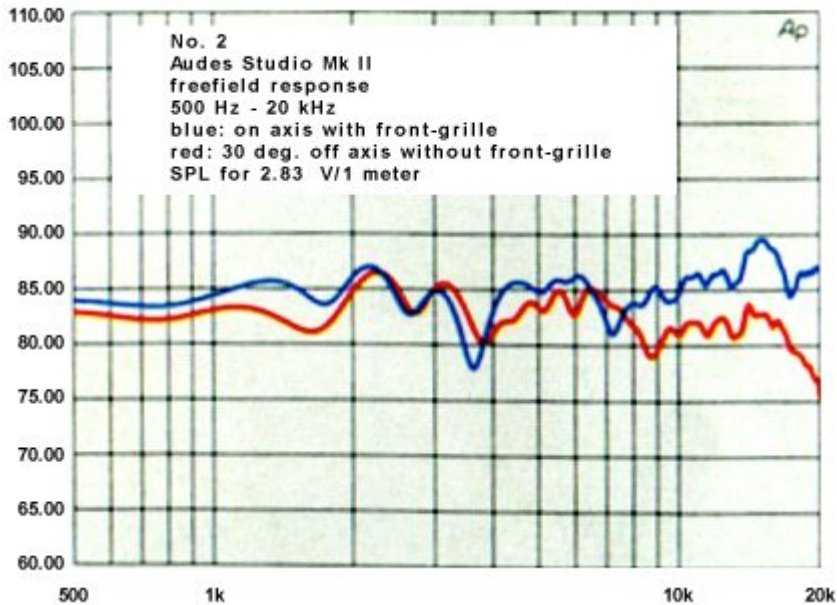
Audes Studio MkII kõlarid ei tohiks, kuna selle tundlikkus ca 85 dB juures on tagasihoidlik, kombineerida väikeste lampvõimenditega, kõlar nõuab heakvaliteedilist stabiilset ja kiiret transistorvõimendit. Ja nagu juba öeldud, tuleks kindlasti katsetada bi-wiringut ja erinevaid kaableid, et selle mudeli võimalusi täielikult ära kasutada. Seda ei kahetse te mingil juhul.

JÄRELDUS

Eesti Audes kõlar Studio MkII on oma hinnaklassis tõeliselt hea kõlar. Proovige seda koos korraliku helireproduktiooniaparatuuriga ja sobivate kaablitega, pange peale oma lemmikmuusika, küllap siis kuulete! Meie igatahes leiame, et Audes Studio MkII-ga veedetud aeg andis meile ilusa elamuse!

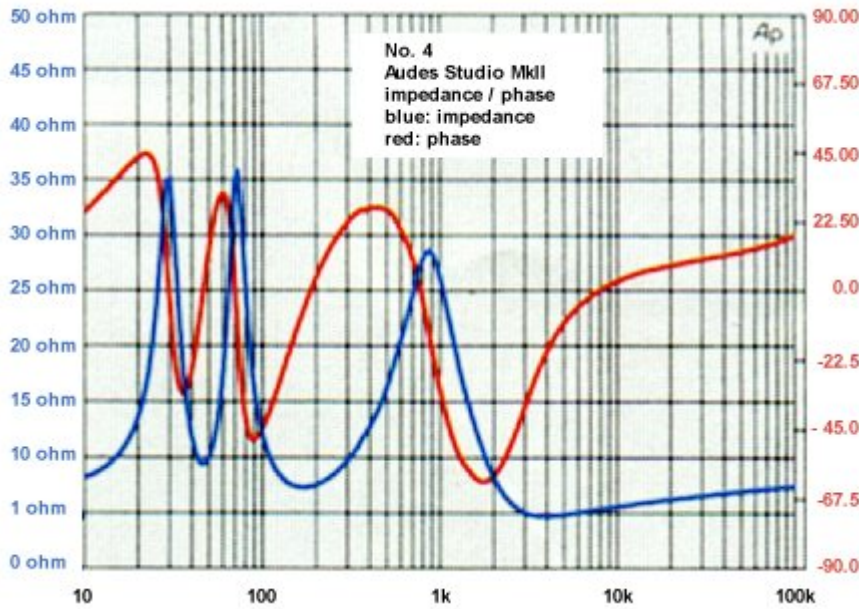
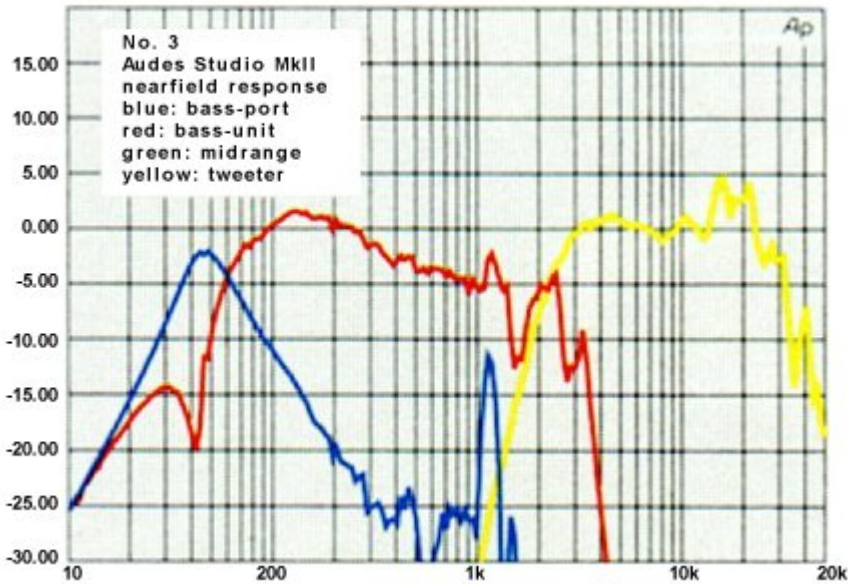

Audes Studio MkII tundlikkus on u. 85 dB/1 m/2,83 volti, mis on üsna väike. Vastukaaluks on sageduskarakteristika päris lineaarne - välja arvatud väike ebaütsus, eriti vahemikus 2-4 kHz.

Nagu juba varem oleme tihti näinud, mõjutab esikangas sageduskäiku halvemas suunas. Antud kõlari puhul mõjub see eriti vahemikule 3-4 kHz, ent Audio Studio MkII sageduskäik on ikkagi kena.

Mõõtmised kõlari lähiväljas näitavad, et faasipööraja on reguleeritud u. 45 Hz-le ja (sugugi mitte üllatav), et jaotussagedus on 2-3 Hz piires. Faasipööraja kõvera äkilisse jõnksu ülespoole (sinine kõver) peale 1 kHz suhtume kui iluveasse.

Impedantsi osas on Aude Studio MkII pisut ebatüüpiline, kuna takistus on minimaalne vahemikus 4-5 kHz, samal ajal kui bassi vahemik ei ulatu allapoole 7,4 oomi (164 Hz). Faasinurgad ei valmista muret tänu üldiselt kõrgele impedantsustasemele.